

STRANDOLÁS

Az Archikon Építésziroda tervei alapján újul meg a Palatinus

FARSANG
BARBARA
ROVATA

1919-ben nyitották meg a Palatinust, mely Budapest első szabadtéri fürdője volt, két évvel később nagymedence, kisebb hideg és meleg vizes medencék létesültek. A fürdőépületeket Arvé Károly és Nagy Márton tervezték. 1936-ban az avulás és a megnövekedett igények miatt bővítés történt: a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által kiírt tervpályázat első díját Janáky István és Masirevich György kapták.

◀ A beruházás három részből áll: az első a Janáky-féle főépület rekonstrukciója

▼ Pekáry István nagyméretű szekko falképe a bejárati csarnokban

Az új főépület Janáky István tervei alapján épült fel 1937-38-ban. A sétány mentén elhelyezkedő, egyemeletes, lapostetős öltöző-épület két téglalap alaprajzú tömegeből áll, melyet az utca felé nyitott, körpilléres, két szint magas, a belső oldalon galériás előcsarnok kapcsol össze. Pekáry István nagyméretű szekko falképe a bejárati csarnok emeleti szintjén (a téma *Dál-kisasszonyok násza* Ady Endre verse alapján), valamint Csorba Géza *Napozó nő* szobra is ekkor készült el. 1940-43-ban szociális helyiségeket építenek, a női oldalon lépcsőház-átépítés történik és a kerti homlokzathoz toldaléképítményt illesztenek. 1945 után a háborús pusztítások nyomait javítják ki, 1966-67-ben átépítések történnek, melyek átforgalmazzák a főépületet; 1971-ben tartószervezeti, azt követően pedig – egészen a máig tartó időszakig – további, különféle beavatkozások történtek. Az elmúlt évek nyilvánvalóvá vált, hogy az épület a leromlott állapotok miatt megkíván egy komolyabb, átfogó felújítást.

▲ Fedés a termálmedence felett

◀ Tervezik egy új büféépület felépítését is

A jelenlegi nyári nyitvatartású strandfürdő felújítása során a cél a teljes éves üzemeltetés megvalósítása. A tervet az Archikon építészeti jegyzi. A beruházás három részből áll: az első a Janáky-féle főépület rekonstrukciója, a déli szárnyban termálfürdő létesítésével, a második a jelenleg nagyrészt használaton kívüli éttermi épület átépítése, illetve a medencefedés. A beruházás első üteme az északi szárny öltözői, a mostani, a többi része a 2017-es szezonra készül el.

A FŐÉPÜLET A tervezett módosítás során a műemléki szempontok figyelembevételével a tervezők az eredeti, 1938-as állapot visszaállítására törekedtek, ez magában foglalja például a Pekáry-kép rekonstrukcióját is – Pólya Iván kő-mozaijkja remélhetőleg hiánytalanul kibontható és restaurálható lesz, előtte a csobogót és virágtartót is rekonstruálni tervezik. Az épü-

let tömege gyakorlatilag az egykori állapothoz hűen állítható helyre. A déli szárny esetében a vakolatarchitektúra helyett az eredeti Janáky-féle koncepciónak megfelelően nyerstégla (és beton) felületek alakíthatóak ki.

PALA-TERASZ - ÉTTEREM ÉS BÜFÉÉPÜLET A meglévő éttermi épület a teljesen leromlott állaga miatt nagyrészt használaton kívüli, a strandon sok a kis büfé-bódéépület. Az építetők cél egy önálló büféépület létrehozása, a Margitszigetre vonatkozó előírások szerint az új épület a régi helyén valósítható meg, ez pedig meghatározta az alaprajzi kontúr. A funkcionális cél a földszinten a fogyasztóterek medencék felőli tájolása, az emeleten (ahonnan már átlátás van a budai oldalra) pedig a kétirányú tájolás. Az építészeti koncepció egy könnyed, vidám strandhangulatú épület létrehozása volt.

MEDENCELEFEDÉS

Az északi termálmedence felett korábban egy Janáky által tervezett vasbeton lefedés állt. Időközben ezt elbontották, a medencét is átalakították, így az eredeti újjáépítése nem volt lehetséges. A tervezett medencefedés koncepciója: a szükséges esővédő és árnyékoló funkció és a termálvizes strandkörnyezet határozta meg a konstrukció diszpozícióját, méreteit, formai megoldásait és anyaghasználatát egyaránt.